

SLOVENSKI NAROD.

Izjava vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
 Inserati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poselano, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zensine ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravištvu „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:	V inozemstvu:
celoletno naprej plačan . . . K 180—	celoletno K 240—
polletno „ 90—	polletno „ 120—
3 mesečno „ 45—	3 mesečno „ 60—
1 „ 15—	1 „ 20—

„Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.“

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici. Na samo pisemna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje. Telefon št. 34.

Besedila sprejema se podpisano in zadostno izplačano. Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1 krono.

Poštnina plačana v gotovini.

Klerikalni politiki.

Odkar so volitve, imajo klerikalci pri nas na jeziku sumljivo skrb za vse stanove. Celi dve leti pa niso storili v resnici ničesar, kar bi koristilo našim slovenskim potrebam. Dokler so računali s tem, da zavlečejo volitve do svetega Nikolaja, so mislili njih kolovodje samo na to, da sami sebe spravijo na ministrske in poverjeniške sedeže, svoje partizane pa h koritom. Duševni Nemaniči so postali ministri, poverjeniki, načelniki uradov v visokih razredih brez vsake prakse in stvarne kvalifikacije. Kdor je imel kvalifikacijo klerikalnega partizana, je prišel pri niti v pošte na prvem in edinem mestu. Šušmarstvo je tako cvetelo v njih vrstah, da so celo njihovi ljudje resne vrste popustili poverjena jim mesta. Kdo naj bi tudi molče delal v upravi, če so g. Korošcu v Srbiji listih na glas peli žalostno slavo, ker se je kar po barkah nabavljalo »za obnovo zemlje« ameriško pofeli-blogo za ogromne cene. Kdo naj bi kot resen delavec sodeloval, če se gospod Korošec kot železniški minister vozi v salonskem vozu in s hitrico ekspresnega vlaka žene v pronoat promet na naših državnih železnicah. Pod železniškim ministrom Korošcem so prišle naše prometne razmere v Sloveniji kakor Nemci Korošec na je dopustil, da so upravno vodstvo naših slovenskih prog oskubili razni njegovi pomagači in opravljali do kosti. Kar je ostalo, ni življenja zmožno. Gospod Korošec sam kot klerik seveda o železnicih ni vedel mnogo več nego to, da je salonski voz komodejši nego tretji razred. Ali minister sabrača se tudi ni dal od nikogar poučiti. Z vsa trmo je tiščal naše slovenske železnice v onemoglost, zato pa štrikrat na dan viče in siče: Avtonomija! Če bi nam kdo očital v sodbi neoblikovitost in strankarstvo, priponimo, da so tega našega železniškega strokovnjaka ponovno okrcali lastni pristaži v »Slovenca« ter mu živo dovolj predložili, da je najboljši.

Če se poslovi. Ali mož ima vstrajno sedalo in ne da rad slovo plači v dinarih in raznim drugim »priladnostim«. Inozemstvo se pa čudi Srbom, da trpe tako kapaciteto v važnem resortu, njegovi podrepaniki pa doma izpodkopavajo zaupanje v državno moč.

Zadnjič je prišel gospod iz inozemstva. Pripovedoval je, da so v Nemčiji skoro popokali od smeha, ko jim je razodel, da pri nas duševni kurir prometa rane. V zadnjih časih Avstrije je gosp. Korošec nosil politični zvonec in užil mnogo narodne slave in sijaja. Ali naš narod ni vedel, da temu možu treba stalne injekcije od strani dr. Žerjave za vse večje politične akcije, ker gospod Korošec ni mož velike politične koncepcije in misli počasi.

Ko so klerikalci na spomlad prišli do vlade, smo v Ljubljani doživeli in trpeli, da je cele mesece »stvarno in strokovno« vodil najvažnejše poverjenišvo pedagog odličnega spomina g. Remic. Mož je mrzel cinik, zaigran strankar ter ima pred seboj le dvoje: sebi komando in korist klerikalizmu. Sicer pa ima kvalifikacijo za potrebe uprave kakor krokodil za balet. V zelo resnih časih v Ljubljani ni vedel niti, kdo ima odločati v pokopališki upravi, niti komu priči cestna policija. Zato pa se razume, kako se gnajvi poštene in zaslužne uradnike, ter podpira oblastnost klerikalnih občinskih veljakov.

Klerikalci zasledujejo le osebne in strankarske interese. Upravne, prometne, gospodarske, šolske potrebe našega naroda so jim deveta briga. Strašna nesreča bi bila za Slovenijo, če bi dobili odločilno moč v roke. Avtonomija bi postala kleronomija. Če bi duševni bosaki, kakor vodijo SLS zagospodarili stalno v naši Sloveniji, je za njo gospodarski in kulturni porin neizogiben. Pregled bi neodvisne uradnike, terorizirali delavstvo, škandalizirali učitelje, uničili trgovino in obrt. Zelo kaže, da klerikalizem uduši vsak napredek in vsako blagostanje. Pri volitvah vržemo te narodne goslenice od sebe v mestu in na deželi!

Francoz o koroškem plebiscitu.

Pariški »Radical« z dne 3. novembra 1920 prinaša od svojega poročevalca v Belgradu Yvesa Chaigneauja pod naslovom »Drang

nach Osten« ta-le članek o koroškem plebiscitu:

Solidarni pred nemško nevarnostjo, sta ravnokar utrpeli Jugosla-

vija in Francija v slovenski deželi nepričakovani poraz. Prvi pas Koroške, podvržen plebiscitu, se je izrekel za Avstrijo z 22.025 glasovi proti 15.278.

Plebiscit je bil potvoren: Vlada v Reichu je potrošila več sto milijonov mark za pripravo plebiscita. Nemčija govori o silni revščini, da bi se izognila vstopitvi razvalin. Profesionalni volilci iz plebiscitnih con so se preselili z nemških planjav proti slovenskim goram: pravilo, da so prišli z Allensteina. »Zelene bande« so izkoristile naklonenost, ki se jim sistematično izkazuje v Gornji Šleziji. Zveza narodov je dolžna sama sebi, da ne sankcionira na ta način pridobitvenega glasovanja.

Francosko mnenje ne bo ostalo indiferentno nasproti jugoslovenskim zahtevam. Ne bo verjelo čudnim kampanijam, ki imajo namen, da bi poročile iluzije neke Avstrije, ki je priateljica Francije.

Mednarodni verizniki, ki se nečajo s špekulacijami na slabo valutno krone, medzavezniški žurnalisti in turisti, zaposleni v razkošnem pred kratkim obogateli Dunajčanov, hvalejo gostoljubnost cesarskega mesta. Delajo umetno razliko med Nemci iz Nemčije in Nemci iz Avstrije. Brez dvoma so mladeniči s črnimi lasmi, zelenimi na sencih, in medtemerica, ki jih srečaš v restavracijah na Rincu, nekoliko manj zadirčni kakor berlinski oficirji. Zato pa so bolj priljubljeni in tem bolj nevarni. Če jih dolgo spremljaš, ti priznajo željo, da bi videli Avstrijo združeno z Nemčijo. Odebravajo politiko čakanja dr. Pennerja. Ne obhajujejo nobene lažnive obilne antifi, če morajo s pomočjo te obilne odtrati koroške slovenske ali madarskega teritorija od Slovencev. Čehov ali Orlov. Najnovši sklen narodne skupščine. Članke po časnikih, simpatija, ki jo je dobil kandidat grof Otakar Czernin, kandidat nangermanov, na Grabnu, ne dopuščajo nobenega dvoma o čustvih politikov, o katerih si laskamo, da smo jih pridobili za antanto. Nastavljeni, nižili uradniki, navadno ljudstvo, ki stradal, med tem ko živijo bogataši v izobilju, ti torej, za katerih mnenje kabinetni in časniški pogosto ne vedo, bodo glasovali z navdušenjem za konstitucijo večje Nemčije. V času vsega svojega bivanja na Dunaju

sem srečal samo enega delavca, ki je bil pristaš avstrijske neodvisnosti: bil je Čeh. Za vse druge bi bil veto, ki ga je vložila Francija proti združitvi nemških dežel, v slučaju vojske brezpomemben, in nekaj let bo zadostovalo, da se pripravi vojne reševanje.

Ali bomo dopustili, da avstrijski Nemci, tajni zavezniki Nemcev iz Reicha, če ne celo člani iste države, ponesejo svoje meje na greben Karavank, v deželo slovensko? Ali bomo dopustili, da pripravljajo znova sunek proti jugu in proti vzhodu, na katerega niso nikdar resignirali? Slovenska Jugoslavija ne bi imela več mej: Ljubljana bi bila ogrožena kakor je bil Nancy pred mirom v Versaillesu. Dohod k Jadranskemu morju bi bil odprt nemškemu pohodom.

Navzlic potvorenemu karakterju plebiscita sta glasovala dva okraja za pripojitev k Jugoslaviji: Rožek in Pliberk. Ne bi bilo pravično, da se pridela Nemški Avstriji. V drugih krajih je zahvaliti nemško

večino valovečemu prebivalstvu mest: dežela je izrekla svojo zvestobo za slovensko stvar. Jutri bo izročena mučenju svojih gospodarjev. Računati mora na podporo Francije. Ali nimamo dolžnosti nasproti našim slovenskim prijateljem? Od svoje osvoboditve so se vsakokrat, ko je bila njih domovina okrnjena na račun kakega mogočnega sosa, obrnili na nas. Med podaniki dvojne monarhije, ki jim je vtepal avstrijski učitelj sovražstvo proti Franciji, so prišli prvi k sebi in se vrzli strastno na učenje našega jezika. Majhen kulturni narod, ki ima manj nepismenih kakor Sveta, je mogočen faktor evropske rekonstrukcije, ne pustimo ga torej žrtvovati imperialističnim ambicijam njegovih sedov.

To bi se reklo kruto ga varati, če bi ga zapustili v nevarnosti. To bi se reklo goljufati Francijo, če bi z lahkim srcem sprejeli uspehi Nemcev z Dunaja, ki so solidarni z Nemci iz Berlina v zločinu preteklosti in projekti bodočnosti.

Razpoloženje v Italiji ob pogajanjih.

»Epoca« piše: Činjenica, da je sedaj dogovorno zaključeno, da se bosta udeleževala pogajanj tudi načelnika ministrskih svetov, znači, da se hoče dati pogajanjem kar največja avtoriteta. Iz tega se da tudi sklepati, da je baza za pogajanja skoro gotovo že sprejeta med obema vladama, ker bi se drugače predsednika ministrstev ne potrudila, da bi šla na prazna pogajanja in da bi se razpravljalo o stališčih, ki so neparavilno oporečna.

»Tribuna« izjava: Dasi italijanska vlada pošila svojo delegacijo na pogajanja z najsrečnejšim namenom, da se končno reši težkega jadranskega položaja, drže se trdno neobhodnega minima italijanskih revindikacij, ostaja vendar italijansko-jugoslovenski problem tako poln zaprek, da se ne more soditi preveč optimistično glede njegove hitre rešitve. Predsednik ministrskega sveta kakor tudi vojni in mornariški minister so imeli nedavno obširne razgovore z generalom Cavigliom in potem z admiralom Milhom. Pri teh razgovorih se je hotelo slišati tudi njuno mnenje, kako bi se mogla izvesti evakuacija teritorija, ki bi se moral po zaključitvi pogajanj odstopiti Jugoslovenom ali ki ne bi več pripadel Italiji.

»Secolo« pravi, da še niso prebrnane vse težkoče, marveč da se pričakuje ostra in dolga diplomatska borba, zlasti glede vprašanja meje na Snežniku, teritorialne kontinuitete z Reko, otoka Cresa, ki dominira strateško ne samo nad Reko, marveč tudi nad onim delom istrske obali, ki ni več sporna za Italijo. List izreka upanje, da bodo vendar italijanski pooblaščenec premoštili vse zapreke. Posebno zaupa voljnemu ministru Bonomi, ki je pred kratkim prehodil vso zono Julijskih Alp in »de visu« konstatiral, do kje smejo iti žrtve s strani Italije, in kje se morajo ustaviti v interesu bodočega mira.

»Giornale d' Italia« prinaša dolge razgovore z nekim voditeljem laistov v Italiji. Vlada hoče opustiti Dalmacijo, ali proti temu so one sile, s katerimi vlada danes noče se računati. D' Annunzio se je zaklel ne samo, da umre za Reko, marveč tudi za Dalmacijo. Vsi vedo, da je Millo po instrukcijah s strani ministrstva pomorice, da reši situacijo, stvorjeno z izkrcanjem d' Annunzia v Zadru, dal d' Annunzia častno besedo, da ne zapusti Dalmacije. Ako bi bil Millo nekega dne rešen povelništva, bi prisel d' Annunzio v Dalmacijo. Pri vojaštvu na premirni črti kakor na brodovih velja parola:

Marijan Savič:

Grafenauerjeva zgodovina.

Vobče imam vtisk, kakor bi imel dr. Grafenauer svoje ljubljence, ki jih posebno rad čita in pozna do dobra; pri drugih pa ne ve niti vsebine vsaj glavnih del. Nekatere avtorje in njih spise omenja namreč le mimogrede s frazami, ki smo jih čitali že v dnevni žurnalistiki, ki pa so ali krivične ali puhle. Seveda ni mogoče zahtevati, da bi bil prečital avtor vse naše leposlovje. Ali želite je, da izvestne prebude vrzeli v kasnejših izdajah svoje zgodovine izpolni in s tem poveča njeno objektivnost.

Kar se tiče Grafenauerjevega jezika, mu vobče ni ničesar očitati, dasi je včasih nekoliko snh, njegovo pripovedovanje tu pa tam nespretno in njegov stil čisto šolski. No, ob ljubljencih se zna ogreti, ter se nekatere partije čitajo prav simpatično.

Da piše Grafenauer dosledno »vsled« (grdo skovanko po nemškem infolge, zaradi katere se je ralni prof. Perušek vselej raztogotil) namesto »zaradi«, »cela« namesto ves, ob osmi uri nam. ob »osmih« itd., omenjam le mimogrede.

Vsekakor bi si želel v njegovi zgodovini vzornosti tudi glede jezika in sloga, ki se da za čoli namenjeno knjigo v III. izdaji doseči, ako jo izročil založnik v pregled večjemu stilistu...

Novododani »uvod« sicer ne spada popolnoma v to knjigo, a je dobrodošel in zanimiv; čisto nepotreben pa je »zaznamek manj znanih krajev«, ker avtor bi lahko v tekstu povsod povedal, kje je dotična vas.

S tem bi si pisatelj prihranil več prostora za novejša in najnovejša pisatelja. Te je menda baš iz štedljivosti s papirjem moral odpravljati na kratko, včasih naravnost bagatelno. Prav zato dela Grafenauerjeva zgodovina vtisk zelo neporocloniranega stvara z ogromno glavo, orjaškim trupom, a s pohabljenko okrnjenimi udi. Ponavljam: nočem trditi, da kaže dr. Grafenauer namenoma osebne simpatije do tega in onega našega pisatelja. Če bi hotel to trditi, bi si lahko razlagal, da je tega in onega le iz antipatije potisnil kolikor mogoče v ozadje. Rajši torej mislim, da je Grafenauer le nehoti zaigral literarnega Prokrusta, ki je pisatelje nategoval ali pa jim krajšal noge le

iz slučajne velike ali premajhne informiranosti.

Toda stvar nikakor ni v redu. Dr. Tavčar n. pr. zavzema par vrst nad eno stran, Janko Kernski piše dve strani, Anton Medved pa skoraj štiri. In ne vem, iz kakšnega vzroka je važno vedeti, kaj je Medved dovršil ali predelal na Breznici, v Semiču ali v Šmarjah ali kdo ve kje še vse, čemu se navaja vsaka njegova kaplanska služba, prav vsaka njegova dramatska igrača celo z navdobo letnic ter vsebinske vsake njegove drame. Živi pa niti ena ne na odrul!

Če je bil kdo urednik eno leto, in če Grafenauer to dejstvo vestno beleži, bi se ne smelo prezreti, da je bil drug tudi urednik in celo dolgo vrsto let. Omenjati pri tem in onem, da je prevajal za slovensko gledališče, a prezeti isto dejstvo pri drugih, ki so kot prevajalci ali še kaj drugega par desetletij storili na tem polju vsaj toliko, ako ne še več, ni pravično. Vsekakor bi se R. Peruškov prevod Njegoševa »Gorskega venca« — poleg Mažuraničevega ena najpomembnejše klasično delo srbskohrvatsko — ne smel pozabiti! Naštevati glede nekaterih nov sčudovito informiranostjo najbolj ne-

znatne črtice ali pesmice, pri drugih pa prezeti številne velike novele in drame (n. pr. Kristanovo »Tovarno«, »Govekarjevo« »Grčo«) ali jih odpraviti z nebržno površnostjo, ni objektivno. Ako kaže kdo »nagnjenje do laseivnosti«, je vendarle kot eden naših najboljših črtičarjev in novelistov zaslužil, da se navedejo vsaj naslovi njegovih številnih zbornikov (Milan Pugelj); ako so Vladimir Levstik, Alojz Kraigher, Ivo Sorli, Zofka Kvedrova in drugi napisali vrsto daljših in krajših romanov, ki jim v tej zgodovini ni najti naslovov, medtem ko so pri drugih navedeni naslovi dvkličnih pesmic ali še celo nenatisnjenih rokopisov, to ni dosledno. Prav je, da je zabeležena vsaka povestica, ki jo je izdala Družba Sv. Mohorja, prav pa ni, da se spisi v »Slovanu«, »Slovenskem Narodu« in deloma celo v »Ljubljanskem Zvonu« ignorirajo. Zapisano je, da je Josip Stare pisatelj poljudne »Občne zgodovine«, ne najdem pa nikjer, da je dr. Ivan Tavčar pisatelj poljudnega »Slovenskega pravilnika« itd.

Vobče je dr. Grafenauer glede biografskih in bibliografskih podatkov zelo neenakomeren: pri nekaterih malenkostno natančen in sega-

joč prav do zadnjih mesecev, pri drugih jedva aforističen. Glede Frana Maslija-Podlimbarskega n. pr. bi se vsekakor moralo povedati, da je postal žrtev svojega jugoslovenskega prepričanja in da mu je prinesla prezgodnja smrt njegova največja ter najboljša umetnina: poavstrijski cenzuri konfiscirani in sežigani, a po narodno zavednem knjigovezu Iv. Bonaču zazidani ter tako vsaj deloma rešeni roman »Gospodin Franjo«. Prav nič odveč bi ne bilo pri tem omeniti, da je vlada l. 1914 prav zaradi tega romana našo »Slovensko Matico« razbila ter jo tudi gmotno skoraj uničila.

Zeleti je torej, da se pri novih izdajah vseh 12 strani »zaznamka manj znanih krajev« porabi vsaj za kratko bibliografijo, in če se jim pridene še ena pola, bo ta zgodovina zadovoljevala docela vsaj šolske zahteve. Nekako kot upravičeno je dodal Grafenauer naslovu svoje knjige besedo »kratka«. A to ne velja! Če bo hotel upoštevati moje opazke, lahko v bodoče besedo »kratka« kar črta.

Popravor: V prvem listku Siva v III. stolpcu spodaj nam. »človeškega« slova, pravilno slovenskega slova, v IV. stolpcu spodaj nam. »pomejsem« sibu pravilno prednjim stihaj

»Non si torna indietro!« (Ni vrnitve!) Vlada mora torej misliti na posledice svojih činov. Vzemimo, da bi se vlada sporazumela s Trumbićem in opustila Dalmacijo. Tak dogovor bi bil neizvedljiv in Jugoslovenci bi imeli polno pravico, da rečejo, da jih je italijanska vlada prevajala. Zato pa bi morali oni kot premiso pogajanjem staviti italijanski vladi to vprašanje: Ali more efektivno odstopiti teritorije, o katerih prižnava, da pripadajo nam? Zadoščalo bi to prvotno vprašanje, pa bi prsnila v zrak vsa pogajanja. Pa recimo še to: Dalmacija bi bila odstopljena na papirju ali italijanske čete, regularne in neregularne, bi ostale. Jugoslovenske čete, smatrajo jih za neregularne bande, bi jih napadle na temelju odstona Dalmacije, dogovorjenega z rimsko vlado. Kaj bi se potem zgodilo? Ali mislite, da bi naše čete na Juljskih Alpah in d' Annunzijeve ostale s prekrižanimi rokami pa da bi mornarica ostala mirna ter da bi dežela gledala pasivno na napad na naše čete v Dalmaciji? Kake diplomatske in vojne komplikacije bi utegnile nastati iz tega!

»L' Idea Nazionale« se zaletava v Giolittija, ki da se je odločil, da se bo tudi sam udeleževal pogajanj sa-

mo zaradi tega, ker ne zaupa preved ne Bonomijem in ne Sforzi, kajti ona hoče rešiti kar največ italijanskih revindikacij, dočim on hoče rešitev »za vsako ceno«. List pa naglašuje svoje polno zaupanje v d' Annunzia. Pravi, da naj bodo prepričani vsi italijanski nasprotniki, da nikak alarm, ne tržaški ne rimski, ne bo preprečil, da bi d' Annunzio ne storil tega, na kar ga pozivlje zgodovina. V drugem članku pravi ta list, da je italijanski zunanji minister Sforza v zadnjem času dobil prepričanje, da direktna pogajanja z Jugoslovenci ne morejo in tudi ne bodo dovedla do sporazuma, ali on je bil vseeno za to, da se pogajanja začne, da tako Italija uveri svoje zaveznike, da ona ni zamerila nikakega sredstva in nikakega načina za doseg sporazuma, z drugimi besedami, da on odkloni od sebe odgovornost. Ta list pa pogosto meniava svoje mnenje o vodilnih možeh. Se ni dolgo, ko je slavil Giolittija za patriota in zaupanja vrednega moža, ministra Sforzo pa zmerjal z »idiotom«. Sedaj je pa obratno.

Beležimo te glasove, da bo naša javnost točno informirana o mišljenju raznih strui v Italiji ob pričetu pogajanj.

Politične vesti.

— O čem klerikalci molče? Zvišanje cen voznim listkom in pristojbin na železnih cestah je zadelo najboljše naše občinstvo, ker je imelo za posledico na vsi črti podražanje življenja in blaga. A kdo je povzročil vse to? Nihe drugi kot našel klerikalne stranke dr. Korosec, ki opravlja posle železniškega ministra. Klerikalni listi, ki sicer priobčujejo debele knjige najostrejših kritik o vseh mogljivih panogah državne uprave, se doslej niso še niti z besedico dotaknili železniškega ministrstva, ki je v prvi vrsti s svojo zločinsko gospodarsko politiko povzročilo strahovito dragojino, ki tare sedaj vse sloje našega ljudstva. Zakaj klerikalni listi o tem tako trdovratno molče? Zavedajo se pač, da bi se ljudstvu takoj odprle oči, čim bi izvedelo, da je glavni krivec sedanjih naših obupnih gospodarskih razmer tista klerikalna stranka, ki opleta s svojo metlo pred tujim pragom, ne vidi pa smeti in gnoja, ki je nakopičen pred njenimi lastnimi vrati, ter ji obrnilo hrbet. Toda, ako misli klerikalna gospoda, da bo s svojim trdovratnim molkom spravila s sveta ali prikrila grehe, ki jih nosijo na širokih svojih plečih klerikalni voditelji, se moti, ker bo neklerikalno pošteno časopisje skrbelo za to, da bo ljudstvo poučeno, kdo je pravi krivec današnjih obupnih razmer in sedaj vladajoče druginje.

— Javnemu vprašanju javen odgovor. Predsednik Osrednje zveze, gosp. d'Annunzio pravilnik Maks Lilleg, nas je z ozirom na našo notico med političnimi vestmi pod zaglavljem »Ne lažite tako bedasto!« pooblastil objaviti naslednjo izjavo: Na Vaše tozadevno vprašanje moram rešiti na ljubo konstatirati, da trditve »Nove Pravede« ne odgovarjajo istini niti najmanj. Iz zapisnikov seje Osrednje zveze javnih namestencev mora biti razvidno, da sem jasno in odkrito poročal, kako ljubeznjivo sem bil sprejet kot delegat Osrednje zveze od vseh g. članov kluba JDS v Beogradu in kako prav izredno prijazno in složno nam je šel v zavedi naših stremljenj na roko g. minister dr. V. Kukovec. Dostaviti moram izredno, da sem bil po delegatih organizacijah zvez javnih namestencev na Hrvaškem, v Dalmaciji in v Hercegov. Bosni baš zaradi velike in nad vse prijazne vneme g. ministra dr. V. Kukovec se posebej naprošen, naj mu grem izraziti hvaležnost vseh jugoslovenskih organizacij javnih namestencev. To sem tudi storil. Končno tozadevno le še omenjam, da se je za interese javnih namestencev do poslednjega časa vedno živo zanimal g. minister n. r. dr. A. Kramer, ter je tudi s svoje strani storil vse, kar je bilo v njegovi moči, da se je nujnim zahtevam javnih namestencev in vpoštojencev kolikor največ možno ugodilo. — Tako predsednik javnih namestencev za Slovenijo g. Maks Lilleg. Zdal je pač vsakomur jasno, kako predrznejši laži se poslužujejo zaplotniki pri »Novi Pravedi«. Njihova trditve, da se za uradniške deputacije in vloge v Beograd nihe izmed zastopnikov JDS ni niti zmenil ter da so ministri JDS odposlance Osrednje zveze metali skozi vrata, posmehujejo se sestrskim družinam javnih namestencev — je infamna laž! »Nova Pravda«, danes najbolj surovi slovenski dnevnik, naj si vtakne Lillegovo izjavo za zrcalo!

— Nesramni napadi na g. Ivana Mohoriča, ki je v JDS kandidat naših trgovcev in obrtnikov v klerikalnih listih ima namen, da omajajo zaupanje obrtništvu v svojega kandidata. To pa se klerikalcem je bo posrečilo. Mohoričev protikandidat je zidarski mojster Ogrin, ki je med obrtniki le predobro znan in ki je prejel za usluge, ki jih je tamkaj napravil, 3000 K mesečne plače. G. Mohorič je stvaren delavec, ki ima široko splošno in strokovno znanje in ki neprestano dela v obrtniških zadevah. Med tem ko klerikalci v »Večernem Listu« napadajo obrtnike radi njih zahtev, da se revidira surin delavnic, dela g. Mohorič mirno in stvarno za obrtništvo. Obrtnikom in trgovcem je s takim delom več ustreženo, kakor s siljajimi govori in frazami.

— Gosar in hišni posestniki. Kot poverjenik za socialno skrbstvo je bil klerikalni dr. Gosar velik sovražnik hišnih posestnikov. Njegov adiatu zidar Ivan Ogrin pa lazi okoli hišnih posestnikov ter jih prosi za glasove. Včeraj je sklical Ogrin hišne posestnike celo na sestanek v verando hotela »Union«, da izve želje hišnih posestnikov. Radovedni smo bili, koliko kalinov se bo ujele na Ogrinove limanice, ki jih nastavlja spoštovani katoliški boljševik Andrej Gosar. Kakor nam poročajo, se je vabilu odzvalo v celem — 16 mož. Ogrin je bil seve silno slabe volje in je sestanek globoko užaljen odpovedal, češ, da ni nič več voljan, izvedeti želje hišnih posestnikov.

— Mariborski klerikalci nezadovoljni z razdelitvijo volišč. Maribor, 8. novembra. V današnji »Straži« je objavilo strankarsko vodstvo SLS in slovenske kmetске zveze izjavo, v kateri protestira proti razdelitvi volišč v mariborskem in celjskem okrožju. V tej izjavi pravi, da so volišča in volilna okrožja tako nespretno sestavljena, da je iz posamičnih kmetških občin 2 do 6 ur do volišča, s čemur naj se odvrnejo volilci od volitev, ker se prebivalstvo deloma vsled pomanjkanja obleke in obuvala, deloma pa tudi vsled bolehnosti ne more udeležiti volitev. Ker je tako postopanje v nasprotju s § 50. volilnega zakona, zato protestira načelstvo stranke proti odločitvi glavnega volilnega odbora v Beogradu in prepušča vso odgovornost za to početje temu odboru.

— Hrvatski poverjenik za kmetijstvo napaden. Dne 7. tm. dopoldne bi moral vladni poverjenik za kmetijstvo Juraj Demetović imeti agitacijski shod v kraju Vivodini. Na shod se je poverjenik pripeljal z avtomobilom v spremstvu predsednika demokratske stranke v Jasici. Na mestu zborovanja ga je čakal kandidat demokratske stranke kmet Bradica. Ko je poslednji otvoril shod, je došlo do velikega hrupa, ter je večina zborovalcev, pristave seljaške in ljudske stranke, pričela napadati vladnega poverjenika in njegovo spremstvo. V hrupu so poverjenika ločili od njegove družbe ter ga vrgli v jarek. Ko je poizkušal pobegniti, mu je zastavila pot skupina mladeničev, ki so metali kamenje ter grozili s sekiro, da ga bodo ubili. Vladni poverjenik je parkrat ustrelil z revolverjem v zrak, ter tako oplašil svoje preganjace. Med tem so mu napadalcii odvzeli revolver ter ga pustili, da je odšel na postajo Kamanj, odkoder se je preko Karlovca odpeljal z vlakom v Zagreb. O napadu se je sporočilo oblastem, ki so podvzele preiskavo ter so aretirale več krivcev tega napada. Našli so tudi revolver, ki je bil odvzet poverjeniku.

— Nikola Pašić v Zagrebu. Nocjo ob 22. se je pripeljal v Zagreb iz Banjaluke predsednik radikalne stranke Nikola Pašić.

— Neuspeh radikalcev v Banjaluki. Banjaluka, 8. novembra. Včeraj se vršil tu zbor radikalne stranke, na katerega je dopotoval iz Beograda sam Nikola Pašić. Ta shod pomeni za radikale popoln fiasko. Na zborovanje je prišlo v celem komaj kakih 300 ljudi, med temi pa ni bilo niti 80 kmetov.

— Ponesrečen shod frankovcev in Radičevcev v Otočcu. Otočac, 8. novembra. Včeraj dopoldne bi se morala vršiti v Otočcu skupščina frankovcev in Radičevcev. Na zborovanju je prišlo le malo število pristavev obeh strank med njimi tudi več bivših avstro - ogrskih častnikov, pa nad 1000 pristavev demokratske stranke. Hrvatov in Srbov. Sklicatelji, frankovci in Radičevci so skupščino, nakar se je razvila silajna manifestacija demokratske stranke. Več govornikov je tolačilo ljudstvu program demokratske stranke ter d'prlo oči navzočim z razkrinkanjem škodljive in protidržavne politike frankovcev in Radičevcev. Na zborovanju je vladalo veliko navdušenje za demokratsko stranko. Tako so Radičevci in frankovci s svojim porazom v Otočcu izgubili eno svojih glavnih trdnjav. Voditelji frankovcev, razni volni milijonarji, so bili na zborovanju izživljani s strani zavednega ljudstva.

— Zagrebški komunisti. Včeraj dopoldne se je vršil v kinematografu He-

les v proslavo triletnice ruske revolucije shod zagrebških komunistov. Na shodu je govorilo več govornikov. Po shodu so komunisti priredili obhod po mestu ter so v sprevedu nosili rdeče zastave.

— O agrarni reformi. Zagreb, 8. novembra. »Riječ« poroča iz Beograda: Zagrebška »Narodna politika« je prinesla pred par dnevi vest, da je poslal minister za agrarno reformo dr. Krizman svojim podrejenim uradom navodila, da naj se ustavi iz vedba agrarne reforme. Dopolnjenik »Riječ« se je obrnil na ministra z vprašanjem, kaj je na stvari resnice in izvedel, da je vest »Narodne politike« popolnoma izmišljena. Nasprotno je res, da je izdal minister na svoje podrejene organe ukaz, da naj z največjo naglico pospešijo provedbo agrarne reforme, zlasti, kar se tiče razdelitve zemlje. Res je nadalje, da sta skušala ministra Kovačević in Korosec izzvati v ministrskem svetu sklep, da se ustavi provedba agrarne reforme in sicer pod pretezo, da se razdeljuje zemlja v agitacijske svrhe in da vladazato med ljudstvom veliko nezadovoljstvo. Minister dr. Krizman je nastopil proti takim trditvam z vso vehemenco ter dosegal, da se agrarna reforma še nadalje z vso naglico izvede. Izdal je uradno nalogo, da sklene najemniške pogodbe za dobo let čimprej in da konča svoje delo še prele, predno nastopi zadnja faza volilne borbe.

— Kje so pravi Jugoslovenci? Beogradski »Progres« piše: »Zelo malo smo imeli iskrenih Jugoslovenov, žal celo v vrstah inteligence, ki se je navadno v tem vprašanju razločevala od širokih slojev. Malo ljudi smo imeli, katerim je bilo vsejedno, kakšno plemensko ime da nosijo in ki so bili čisti vseh mogljivih plemenskih tradicij, etnografskih mej in glupih političnih in verskih predsodkov. Prvi dnevi osvobodjenja, golo dejstvo, da smo ujedinjili, da je izginila Avstrija, so v vseh naših vrstah spravili na površje idejo jugoslovenstva kot fakt, ki obstoja in ki mora biti. Po tej činjenici bi morali priti na upravo države novi ljudje, čisti in prekaljeni, katerim je jugoslovenstvo alfa in omega njihovega narodnega prepričanja. Toda dogodilo se je nasprotno: na upravo države so prišli izključno dvomljivi elementi, separatisti, renegati, tesnosrčni, ki v najboljšem slučaju ne vidijo dalje kakor do enega imena, do ene pisave ali vere. Na vrhu tega se je nasilno stvorila ideja protijugoslovenstva, mržnje in nerazumevanja... Sreča je, da ta gospoda ni tako opasna, kakor bi se lahko mislilo na prvi pogled. Ti ljudje so sicer omajali našo skupno zgradbo, toda samo za nekaj časa. Zavednost jugoslovenskega naroda je mnogo silnejša kakor njihove prazne lobanje in okorela srca. Ne bo dolgo pa se bodo tudi ti ljudje s svojimi prijatelji kesali in se globoko in pobožno klanjali velikemu in silnemu jugoslovenstvu.«

— Srem pod agrarno direkcijo v Novem Sadu. »Novosti« poročajo iz Beograda: Minister za agrarno reformo dr. Krizman je podpisal v soboto naredbo, po kateri se sremška županija loči od zagrebške agrarne direkcije in dodeli direkciji v Novem Sadu, ki se sedaj nahaja v Beogradu. Naredba stopi v veljavo s 15. novembrom. Tako bo sedaj Srem spojen v agrarnem pogledu z Bačko in Baranjo v skupno enoto. — d.

— Italijani se boje nemške iredente. »Corriere della Sera« komentira izjave nemškega zunanjega ministra Simonsa glede južne Tirolske in pravi, da te izjave niso koristile ne italijanskim, ne avstrijskim, ne južnim Tirolcem. Iredentistične grožnje s strani nemškega ministra so povzročile v Italiji slabo razpoloženje. List pravi, da potrebuje Nemčija da dolgo vrsto let Italije in ne narobe. Zato bi bilo dobro, da bi nemški minister v bodoče brzdal svojo zgovornost. Južna Tirolska se bori na podlagi raznih več ali manj obveznih izjav italijanskih državnikov za svojo avtonomijo. Za to je najboljša orožje lojalnost, o kateri Italija do sedaj še ni imela vzroka dvomiti. Simonsove izjave v Berlinu dajejo italijanskim nacionalistom povod, da bodo začeli dvomiti o lojalnosti južnih Tirolcev in da bodo zahtevali od vlade energično odstranitev vsakega vmešavanja s strani Nemčije. Italijanska vlada in vse nenačelstične stranke v Italiji se morajo samo tedaj z vso silo boriti proti lastnemu imperializmu in je zato skrajno neumestno govoriti o problemu nemških Tirolcev. Ta problem je vsled današnjega svetovnega položaja tem težji in nevarnejši, kolikor bolj se o njem razpravlja.

— Borba za draginski pomoč držav. namestencev se vrši zdaj v češki poslanski zbornici. V petek so imeli zaradi zahtev drž. češkoslovaških namestencev in učiteljev sejo vsi predsedniki poslanskih klubov. Vlada zahteva, da se v pokritje 1200 milijonov kron dovolj najprej zvišanje davka iz obratov od 1. na 2%. Flm. minister dr. Engliš je izjavil, da ne dopusti nikakega povijanja draginskih doklad, dokler ni v državi proračuna za 1. 1921 dosegeno ravnotežje z dovoljenim zvišanjem davka. Klubi so nato izjavili, da vprašanja ni mogoče rešiti v štirih dneh, kakor zahteva vlada, ker morajo stopiti v stik z volilci. V to svrhu potrebuje vsaj štiri tedne, tako da se o uradniški zahtevi lahko obravnava šele okoli novega leta. Vlada je to stališče sprejela. Uradniki morajo torej potpeti. Niti v bogati Češkoslovaški ne gre tako hitro, kakor upravičeno žele jav. namestenci, ker v parlamentu ne odločuje le ena stranka in v vladi ne le en sam minister.

— Pred državnim prevratom na Madžarskem? »Nene Zürcher Zig.« poroča z Dunaja: Dunajski madžarski krogi se boje novega državnega prevrata na Madžarskem, ki naj bi ga izvedli demokrti in naprednjaki veled težavnega položaja vlade v političnem in finančnem oziru. Madžarsko - fran-

coska pogodba se je vsled angleškega protesta ponesrečila. Zato je Horthyjev položaj nevdržljiv, toliko bolj, ker je izostala finančna pomoč Francije, ki je bila zasigurana na podlagi končnovejavno sklenjene pogodbe v Gdöllö.

— Smrtne obsodbe v sovjetski Rusiji. »Moskovska Izvestija« poročajo, da so revolucionarna sodišča obsodila v času od 23. julija do 21. avgusta 1183 ljudi na smrt. Od teh je bilo obsojenih 10 radi vojnstva, 100 radi veleizdaje, 24 radi vojaške nepokorščine, 74 radi

upora, 451 dezerterjev, 237 maroderjev, 65 protirevolucionarjev, 130 kriminalnih zločincev, 3 radi pijanosti, 12 radi prepovedane rabe orožja in 77 radi službenih prestopkov.

— Madžarski list v Pragi. Češkoslovaško vojno ministrstvo je začelo izdajati madžarski list »Testveriség« za vojaške madžarske narodnosti. Med letošnjimi češkoslovaškimi rekruti je okoli 6000 Madžarov, ki dobivajo brezplačno omenjeni list.

Telefonska in brzojavna poročila.

D' ANNUNZIO JE NAPADEL BAKERSKO OŽINO.

— d. Dunaj, 8. novembra. »Mittagszeitung« poroča iz Lugana: Čim bi se danes imela pričeti pogajanja med Italijo in Jugoslavijo, je d' Annunzio pričel s svojo vžnostmi proti Jugoslaviji. Dal je po svojih četah zasedati skalnato obrežje, ki tvori vhod v bakarsko pristanišče. Jugoslovensko vojaštvo je streljalo na d' Annunzijeve čete, nakar so d' Annunzijeve čete prešle k napadu in ujele nekoliko vojakov.

TRŽAŠKI NACIONALISTI PROTI ČEHOSLOVAKOM.

— d. Trst, 7. novembra. Od tržaške češke strani poročajo listu »Lavoratore«: Kapetan Holub, poveljnik češkega parnika »Legie«, ki so ga pred par dnevi tukaj tako slavili, je bil za vojne limitkoladjski poročnik avstro-ogrške mornarice in poveljnik avstro-ogrškega podvodnika, ki je med Otrantom in Malto potopil več trgovskih ladij. Njegovo ime se nahaja na listi onih častnikov, ki jih zahteva antanta od Avstrije, naj jih izroči. Avstrija ni mogla izročiti kapetana Holuba antanti, ker je bil na krovu češkoslovaškega parnika »Legie«. Sedaj zahtevajo tržaški fašisti — morda zato, da se v Trstu dvigne trgovina in pomorstvo —, naj češkoslovaška družba odpusti kapetana Holuba. Konzul Seba se je odločno uprl tej zahtevi in je zapetil, da odstopi, da bo z osebjem konzulata zapustil Trst in drugod poiskal večjega gostoljubja. — Sedaj pa nekaj smešnega. G. Holub, bivši poveljnik avstro-ogrškega podvodnika, je imenovan za ravnatelja češkoslovaške brodarске družbe, in na njegovo mesto je prišel — kapetan Vosaček, ki je poveljeval avstrijska letala, ko so metala bombe na Benetke. Sedaj ta gospod poveljuje parnik »Legie«, in fašisti so zopet zahtevali, naj se odstrani ta kapetan. Toda češkoslovaško poslaništvo v Rimu je odgovorilo, da kapetan Vosaček ostane na svojem mestu, ali pa da si češkoslovaška trgovina poišče novih poti. — Tako torej zastopajo fašisti tržaške interese! Vse moštvo čeških parnikov je bilo v avstro-ogrski mornarici. Vsled posledic vojne po željah fašistov ne bi smel pristati v Trstu noben mornar in nobena češkoslovaška ladja. Ako hočelo, naj še nadalje grozijo, toda češke ladje so pripravljene na odhod. Toda ne, začele so že odhajati.

POVRATEK ADMIRALA MILLA V ZADER.

— d. Zadar, 7. nov. Ko se je Millo povrnil iz Rima, je pozval k sebi voditelje tukajšnjih italijancev in jim naznanil važne vesti. Kaj jim je naznanil, se ne ve natančno. Ve se samo, da je profesor zgodovine Brunelli rekel: »Rajši bi videl, da me ne bi bil poklicali! Ob obletnici prihoda prve italijanske torpedovke je nacionalistični Fascio della associazione izdal proglas, ki grdi Jugoslovane in jih imenuje »balkanske kozarce«, ki ne bodo profanirali benečanskih ulic. Pretjito, da bodo zažgali cerkve in palače in s sovražniškovo krvjo pobarvali ulice, polje in planine. Zanimivo je, da je ta proglas prošel skozi cenzuro polkovnika Danin in bil potem nabit.

OBČINSKE VOLITVE V ITALIJI.

— d. Milan, 7. novembra. (Stefani) Pri volitvah v občinske svete je dobila stranka konstitucionalcev več kot 10.000 glasov večine. Po cestah in ulicah mesta se vrše obhodi in patriotične manifestacije.

— d. Firenze, 8. novembra. Povodom razglasitve volilne zmage konstitucionalcev je prišlo med manifestanti in so-

Iz naše kraljevine.

— Iz diplomatske službe. Dne 8. t. m. je zapustil Beograd zastopnik francoskega poslanika v Beogradu De Fontenayja, ki bo ostal našim političnim krogom v dobrem spominu. Za svojega službovanja je imel rešiti nekaj zelo važnih vprašanj.

— Pred stavko zasebnih nastavlencev v Zagrebu. Dne 7. t. m. dopoldne se je vršil shod zasebnih nastavlencev v Zagrebu. Zahteva, da se vstopi v stavko, je bila sprejeta soglasno. Sklenjeno je bilo, da se odgovori delodajalcem in izjavi, da se čaka na njihov odgovor do srede opoldne, ko bi do tega časa ne došel odgovor, zapuste ob 2. popoldne vsi zasebni nastavlenci delo ter proglase stavko, o kateri upajo, da se bo razvila v generalno stavko. Izvolili se je poseben stavarški odbor, obenem pa je bilo sklenjeno, da se v sredo 10. t. m. vrši zaupen sestanek s saveza zasebnih nastavlencev, v primeru pa, da bi se proglasila stavka, se skliče za četrti javen shod.

Neodrežena domovina.

— Kaj poroča italijanski list. »Corriere della Sera« poroča iz Trsta da so naše oblasti pri kmetih v Kobaridu 1200 novih italijanskih pušk in dve

cialisti do spopadov, pri čemer sta bili dve osebi ubiti in več ranjenih

USTOLIČENJE PATRIARHA.

— d. Beograd, 8. nov. V soboto, dne 13. t. m. se vrši v beograjski saborski cerkvi ustoličenje prvega srbskega patriarha pravoslavne cerkve v kraljevini SHS. Svečanost se prične ob 8 in pol.

AVSTRIJI PRISOJENI ČOLNI.

— d. Dunaj, 8. novembra. Uredno se poroča: Medzavezniška poslaniška konferenca je priznala republiku Avstriji od bivšega avstro - ogrskega brodograja 4 patrlnne čolne in sicer dva po 60 in dva po 128 ton.

— d. Dunaj, 8. novembra. Osebo, ki je odposlano v Jugoslavijo v svrhu, da prevzame Avstriji odločene čolne, dosepe 10. tm. v Novi Sad.

STALIŠČE FRANCIJE.

— d. Pariz, 8. novembra. Glede programa vlade in o delu, ki čaka parlamenta, ki se danes sestane, je izjavil ministrski predsednik Leygues poročevalcu lista »Petit Parisien«: Prehod od vojne k miru je Francija v splošnem dobro prestala, čeprav je več trpela, kakor druge države. Sedaj pa je treba, da se Francija vzpostavi in obnovi. Reformni program parlamenta je zelo obširen. Predvsem moramo urediti državne finance, obnoviti po vojni porušene kraje in postaviti železniški promet na drugo podlago. Nadaljna naloga je po mnenju ministrskega predsednika, da se vpelje zakon o znižanju delavnega časa, da se sestavijo novi zakoni vzgojnega in socialnega pomena. Leygues se je izrazil za takojšnjo obnovo odnošajev z Vatikanom. Predvsem je naloga politike braniti interese države, obdržati zvezo ter jo ojačati. Kar se tiče francoske politike napram Nemčiji, je že označil njene smerne nemškemu poslancu. Francija je voljna, rešiti vsa vprašanja, ki se tičejo Nemčije, v spravnem in pomirjevalnem duhu. Zveza narodov je lepa institucija, ki bo sčasoma postala velika moč in bo posebno ovirala tam, kjer bo nastal poizkus, da bi se zopet uveljavil imperializem in militarizem.

TRGOVINSKA POGODBA MED ITALIJO IN ČEŠKOSLOVAKOM.

— d. Praga, 8. novembra. »Presscentral« poroča, da se potujtršnem prično v Trstu pod predsedstvom italijanskega senatorja Mosconija trgovinska pogajanja med italijanskimi in češkoslovaškimi delegati. Pogodba bo kompenzacijska ter bo kontingent določen brzkone na 60 milijonov lir.

ČEŠKOSLOVAŠKO ČASOPISJE.

— d. Praga, 8. novembra. (ČTU) Včeraj se je vršil ob veliki udeležbi odposlanec češkoslovaških novinarjev ter v prisotnosti ministrov in dveh zastopnikov strokovne zveze nemškega tiska na Češkem ustanovni zbor češkoslovaških novinarških društev. Sprejeta je bila resolucija, ki vsebuje želje novinarjev. Ministrski predsednik dr. Černy in minister za znanje posle dr. Beneš sta poveljevala pomen novinarstva. Minister za pravosodje Popella je izjavil, da je načrt novega tiskovnega zakona modernejši kakor v drugih državah. Zakonski načrt predvideva prosto kolportajo in omejuje zaplombo časopisov na posebna stališča.

POGODBA MED POLJSKO IN GDANSKIM.

— d. Pariz, 7. nov. Veleposlaniška konferenca je odobrila izpremembo v pogodbi med Gdanskim in Poljsko. Pogodba bo obenem s statutom svobodnega mesta Gdanskega podpisana dne 15. t. m.

strojnici. Oblasti so orožje zaplenile in uvedle strogo preiskavo.

— Žrtev fašistov. Dne 8. t. m. je umrl v zasedenem ozemlju Ivan Orlić, trgovec in posestnik v Pulju. Pokojnik je bil vedno narodni borec in navdušen Jugosloven. Z neumornim delom in s svojim poštenjem si je pridobil prilično velik imetek. Pri poslednjih izdihih meseca julija so nameravali fašisti zažgati med drugimi tudi njegovo hišo, kar se jim pa ni posrečilo. Vendar je to tako silno uplivalo na 70 let starega Orlića, da je on, ki nikdar ni bil bolan, težko obolel, zdrbol si tudi nogo in umrl po dolgem mukopolnem bolovanju. Pokojni zapuška številno, v narodnem duhu vzgojeno družino. Naj mu bo zemlja lahpa.

— O ponesrečenem gosp. dr. Alfonzu Serjunu, zdravniku v Tolmini, smo priobčili včeraj s strani nekega gospoda iz Tolmina došlo vest, da je g. dr. Serjun na poškodbah, dobljenih pri padcu, umrl. Danes pa smo videli drugo iz Gorice došlo poročilo, ki pravi, da g. dr. Serjun ni umrl, marveč da je izven nevarnosti. Nahaja se v bolnici usmiljenih bratov v Gorici. Ponesrečil se je bil na Kneži. Dr. Serjun ima zlomljenih pet reber, vse gornje zobe, zlomljeno čeljust in polno drugih poškodb. Želimo, da se obistini druga vest in da g. dr. Serjun okrevi.

Za neodrešeno domovino.

Zgodovina Poljske se ponavlja na naši zemlji.

Trikrat je že dosegla Italija »oficijelno« delitev našega ozemlja: Leta 1866. je odtrgala z neke vrste plebiscitom Beneško Slovenijo od narodne celote. Mirotvorna pogodba od 20. julija 1919, ki izroča našo kanalsko dolino s Trbižem Italiji in našo Zilo z Beljakom Avstriji, je delo italijanskega imperijalizma. 10. oktobra 1920. pa je zopet zmagnala Italija najsebičnejšo ekspanzijo, ki potrebuje našo Koroško za uresničevanje svojih imperijalističnih ciljev na pragu Evrope. Četrta »oficijelna« delitev naše zemlje se pripravlja te dni v Italiji.

L. 1866. smo bili še zaslužni in nismo dogli protestirati. L. 1919. smo

bili sicer že svobodni, pa nismo znali protestirati. L. 1920. pa moramo povzdigniti svoj glas, da bo čul ves svet naš protest proti delitvi naše zemlje s strani Italije.

Mi zahtevamo osvoboditev Koroške in hočemo ujedinjenje vseh Slovencev v svobodni jugoslovenski državi. Mi ne priznamo nobene pogodbe in nobenega kompromisa, ki bi s strani naše države izročal našo zemljo tujcu. Koroška mora biti naša, kakor tudi vse slovensko ozemlje, ki je danes v posesti italijanske imperijalizma.

Pokažimo svetu, da smo vredni narodne in državne svobode in da smo pripravljeni osvoboditi neodrešeno domovino za vsako ceno!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 9. novembra 1920.

— Volišča in volilci v Ljubljani. V I. volilnem okraju (Solski okraj) bo volišče v Mestnem domu. Volilcev v tem okraju je 1098. II. volišče obsega St. Jakobski okraj. Tu bodo volili vsi volilci od črke A—M. Vseh volilcev je 767. Volili bodo v St. Jakobski dekliški šoli. III. volišče obsega tudi St. Jakobski okraj. Tu bodo volili vsi volilni upravičenci od črke O—Z. Vseh volilcev je tu 623. Volili bodo v St. Jakobski dekliški šoli. IV. volišče obsega Krakovo in Trnovo ter šteje 1003 volilce. Volilni okraj se nahaja v deški šoli na Celzovi cesti. V. volišče obsega Dvorski okraj od Čojzove in Emonske ceste do Gregorčičeve. Hilšerjeve in Vegove ulice ter Dvorskega trga ter šteje 1038 volilcev. Volilni lokal je Državna obrtna šola. VI. volišče je v državni realni v Vegovi ulici, obsega Dvorski okraj do Aleksandrove ceste in Prešernove ulice ter šteje 1005 volilcev. VII. volišče je v I. državni gimnaziji v Tomanovi ulici. Obsega Kolizejski okraj z Dunajsko cesto in šteje 924 volilcev. VIII. volišče tvori Koldvorski okraj med Dunajsko in Resljevo cesto, šteje 835 volilcev in ima svoj volilni lokal v poslopiju deželnega sodišča. Koldvorski okraj med Resljevo in Ahaciljevo cesto tvori IX. volišče in šteje 568 volilcev. Volilni lokal je v državnem učiteljskem na Resljevi cesti. Tu volijo volilci od A—L. X. volišče obsega tudi Koldvorski okraj med Resljevo in Ahaciljevo cesto ter šteje 584 volilcev. Volilni lokal je v deški šoli na Komenskega ulici. Tu volijo volilni upravičenci od črke M—Z. XI. volišče obsega Vodmatski okraj, šteje 648 volilcev in ima svoj volilni lokal v Mestni ubožnici v Japljevi ulici. XII. volišče obsega Črno vas s Illovico, Hauptmanco, Izansko cesto, Hradeckega vas in Kurjo vas s 547 volilci. Volilni lokal je na Volaškem strelišču na Dolenjski cesti. XIII. in XIV. volišče obsegata Spodnjo Šiško. Volilni lokal je za obe volišči Šišenska deška šola. Na XIII. volišču, ki šteje 743 volilcev, volijo vsi volilni upravičenci od črke A do L. Na XIV. volišču s 778 volilci pa volijo vsi volilni upravičenci od črke M do Z. Skupno število vseh volilcev v Ljubljani znaša torej 11.161.

— V živo zadeli smo naše klerikalce, ko smo konstatirali njih demagogijo z davki. Najprej so trdili, da 4kratno povišanje zemljiškega in hišnega davka ne pomenja nič. Sedaj pred volitvami pa nimajo srca ne zmisla za državo. Humbug je, kar pripoveduje pane Vesenjak glede finančnega zakona. Gospod Vesenjak je v davčnih stvareh pravo dete. Kar se je izpremenilo v finančnem zakonu za Slovence, sta izvajevala poslanca Brezigar in Puc. Gosp. Korošec je veliko »prevetlikopetezen«, da bi ga brigala pravočasno davčna predloga.

— Protidržavni pokret se močno širi, kakor nam poročajo, v Gornji Savinski dolini. Najhuje gnezdo je Ljubno, kjer stoji na čelu protidržavnega gibanja bivši avstrijski žendarm Podpečan in katerega podpirajo razni odkriti in pritenjeni nemškiutariji. Državne oblasti bi storile prav, ako bi malo potipale na prste te protidržavne hujskače, ki zastrupljajo zlasti kmetsko ljudstvo. Ti habsburški agitatorji so ponekod kmetsko ljudstvo že tako zapeljali, da glasno žaluje po Karlu in zabavlja na Srbe, ki so baje tega »dobrega cesarja« spodili s prestola. Ne vemo, ako so oblasti ti pojavi znani, ako niso, naj se nemudoma o njih pouči in ukrene, kar je treba, da se še boli ne razpase protidržavna propaganda.

— Plebiscitna komisija proti Slovincem. Iz popolnoma slovenske občine Bistrice pri Pliberku nam poročajo: Izvoljeni župan te občine Jurij Rudolf st., vsekundar tudi od nasprotnikov čislani, je dobil neopričakovano od ententne komisije poziv, naj takoj odda županske posle nekemu Francetu Kristanu, ki je prišel šele pred nekoliko leti v občino. Istočasno je bil imenovan tudi nov občinski tajnik. S

tem se je v popolnoma slovenski občini na brutalen način kršila avtonomija. Novi župan je eden izmed najhujših narodnih nasprotnikov, ki s splošno slovensko govoriti ter je v splošnem na tako slabem glasu, da bi ga niti onih par nemškiutarijev, ki so v občini, ne volilo. Ta dogodek pa je tipičen in bati se je, da bo šla ententa komisija avstrijskim zahtevam na roko in bo na ta način kot zaščitnica oropala slovenske občine njihovih pravic. Pri prevzemanju svojih županskih funkcij se je omenjeni Kristan vedel zelo nasilno in grozil, da bo sedaj, ko ima moč v rokah, prodal Rudolfa kmetijo. V splošnem pa, da bodo sedaj Slovenci pisali, kakor bo on goled. Za občinsko pisarno je rekviriral prostore v posojilnični hiši, dasiravno so ti prostori oddani drugim v najem. Da morejo taki nastopi naše ljudi popolnoma zbegati, je naravno. Da pa ne izgube vsega zaupanja v moč in zaščito naše države, je nujno potrebno, da naša vlada v tem pogledu stori primerne korake pri avstrijski vladi na Dunaju.

— Znati se mora! Da so goljufali koroški Nemci pri plebiscitu na deželno, ve danes že ves svet, a da so goljufali dvojno, to prihaja sedaj počasi na dan. Tisočake, ki so jih plačevali za glasove, so delili v soboto, torej šele dan pred plebiscitom. In vedeli so, zakaj so tako delali. V nedeljo je volilce glasoval in ni imel časa, da bi šel v Celovec ali Beljak menjat prislužene tisočake. Na to veselo pot je odšel v ponedeljek. A vračal se je dolgega obraza. V Celovcu in Beljaku niso hoteli namreč menjati, niti sprejemati denarja, ker je bil ves denar — ponarejen! Za Nemce je bilo torej podkupovanje jako poceni. Ni nobenega vzroka za pomolovanje tistih, ki so se prodali za ponarejen denar, bati se je samo, da bodo oškodovani s tem tudi pravi Slovenci, zato jim je priporočati skrajno previdnost nasproti temu denarju.

— Razmejitvena komisija. Minuli petek je bila razmejitvena komisija na obmejnem ozemlju med Košenjakom in Sv. Lovrencem in je z malimi izjemami na Košenjaku, kamor bo odšla posebna komisija in popravila nekatere točke, odobrila dosedanje delo tehnične osebe. Prihodnja seja bo v četrtek, ker se do tedaj povrne tudi na dopustu nahajajoči se delegat major Calma.

— Vzorna slovenska občina. Poročajo nam: Vzorna slovenska občina je Solčava v Savinskih planinah tik ob koroški meji. Ko se je vršil plebiscit na Koroškem, so Solčavani brez poziva od zgoraj organizirali brambno četo, ki je na dan plebiscita šla v sosedno koroško občino Belo ter tam prevzela pri poedinah kmetskih straž, da so mogli domači oditi na glasovališče in izvršiti svojo narodno slovensko dolžnost.

— Korošci se že kesajo! Iz Gornje Savinske doline nam pišejo: V zadnjem času prihajajo preko meje številni Korošci in prosijo za božjo voljo, da bi se jim prodala živila. Kmetje jih navadno zavračajo. Korošci pa tarnajo, da so bili zapeljani in da niso vedeli, da bo imel plebiscit zanje tako strašne posledice. Pravijo, da je moker že povsod zmanikalo, nikjer ni dobili več kruha, živino so jeli že rekvirirati in predpisovati ogromno visoke davke. Tako tožijo in tarnajo. Ker so Slovenci mehki ljudje, se jim reveži smilijo in marsikateri Korošec odnese preko meje par kil moker ali pa suhega mesa, kar bo pa tudi prenehalo, ker je na meji že pričela delovati finančna straža.

— Klerikalci proti sodišču. Maribor, 8. novembra. Klerikalci se danes pod naslovom »Reklamacije in sodišče« pritožujejo v »Straži« proti postopanju sodišča kot volilne instance. Tako očita sodišču, da je sprejelo Italijana Pascola, Nemca Jamnika in druge Nemce v volilne imenike. Pri tem očita sodišču, da se je dalo podkupiti z vinom, ki ga je nudil Italijan Pascola posamnim sodiščem. Seveda so ta podtikanja navadna klerikalna infamnost. Naši sodniki so visoko vzvišeni, da bi jih dosegle take infamije.

— Afera Steinbeissovoga podjetja v Bosni vzbuja veliko pozornost. To podjetje snada med največje v državi in je bilo zasnovano po Bosni zaradi eksploatacije velikanskih gozdov. Avstrija je podjetje

spretnega žida štčila in šlo je dobro. Po razsulu Avstrije je država upravljalna podjetje, ali činovniki so slabo vodili. Mislilo se je že dolgo na nacionalizacijo. Bili so dosti dobri predlogi, naposled so se odločili za nacionalizacijo pod imenom »Bosansko dioničarsko društvo za industrijo drva v Dobrolinu« s kapitalom 300 milijonov kron ob udeležbi države. Pri tem nacionaliziranju, ki je urejeno menda samo za oči, je velik odpor in govori se to in ono. Prizadej je minister Kovačević. Kakor poročja današnje »Jutro«, bo demisioniral. Ne ve se, ali bo istočasno s Kovačevićem demisioniral tudi dr. Korošec, ki je z njim v ozkih stikih. Stvar je zanimiva!

— Učiteljice radovliškega in kranjskega okraja se sestanejo v četrtek 11. t. m. ob 3. v Podbrezju pri Francku ob vsakem vremenu. Važno. Izven UJU.

— Obratno ravnanje južne železnice je ustavilo vse sprejeme podružniških pripravnikov in ne sprejema do preklica nobenih novih prijav. Do sedaj vlozene prošnje se bodo le po potrebi vpoštevale.

— V gospodinjstvo oblačena služkinja. K mornariškemu uradniku v p. g. L. Polancu je dne 29. oktobra 1920 vstopila v službo služkinja Leopoldina Korper, rojena 1891 v Gratevnu na Štajerskem in pristojna v Dobro pri Celju. Ko ji je dne 4. t. m. njen službodajalec izročil znesek 445 K, da bi plačala mlekarico, se je nato oblekla od nog do glave v obleko slučajno se v bolnišnici nahajajoče gospodinjice ter odšla. Odnesele je dalje gospodinjico črno reform. obleko, plišast velik črn klobuk, zeleno pleteno še novo volneno jopo, nove moške čevlje in žensko srajco. Skupna škoda znaša okoli 7000 K. Korperjeva je bolj majhne postave, črnih las, ki jih nosi na čelu in sencih pristržene in ji manjka v zgornji čeljusti 4—5 sprednjih zob. Govori popolnoma slovenski in nemški. Občinstvo se naproša, da na event. sumljive osebe opozori oblast.

— Tatvine po šolah. Dne 4. novembra t. l. je bil neki učenec »Mladike« raz obešalnika izpred šolske sobe ukraden črn plašč s črnim kožuhovinastim ovratnikom, brez podloge in zelo širokega kroja, vreden 5000 K. Tat je neznan. To ni več prvi slučaj slične tatvine. Je v običnem interesu, da se izsledi tatu, ker je pred njim izpostavljen vsakdo, ki ima šoloobvezno deco.

— Tovarna v Lescah. V bližini Koldvora v Lescah gradi g. Mezgar iz Kroke novo tovarno za železne izdelke. — Nezvest pomočnik. Kleparski mojster Josip Pospisil je poslal svojega pomočnika Ivana Trnoma iz Ljubljane v Kočevje, da izvrši v Kočevskem rudniku večja kleparska dela. S seboj je vzel znatno množico pločevine in cina. Trnec je pobegnil ter odnesel s seboj vse orodje in cin. Pospisil ima 9940 K škode.

— Poškodbe. Ivanu Bfoničču, gozdnemu manipulantu, je v gozdu Jelovici pri Zakerju ob Savi zmečkal hlood levo nogo. — Premogariu Francetu Habiču je v premogovniku v Zakerju ob Savi zmečkal famski voz desno ramo. Oba poškodovanca se sedaj nahajata v deželni bolnišnici.

— Tatvina. Neklj potepuh Lotze je okradel posestnika Mihaela Kosa v Komendi pri Kamniku. Vzel mu je 800 K denarja.

— Služba poškarja se razpisuje pri 28. poštopku v Skoplju. Natančne pogoje je razvelj z razglaš, ki je nabit na mestni deski.

— Našla se je manjša vsota denarja na poštne uradu v nekdanji Mahrovi hiši. Izgubitelj ga dobi pri uradnem slugi Gospodarskega urada delegacije ministrstva financ Josipu Porenti.

Zgubil se je 5. t. m. črn kožuhovinast ovratnik od restavracije Južni kolodvor do perona. Pošten najditelj naj ga proti dobri nagradi prinese v trgovino g. Ivana Kostevca na Sv. Petra cesti v Ljubljani.

Kultura.

— Repertoir Narodnega gledališča v Ljubljani. Drama: Torek, 9. novembra: Pygmalion. Red A. Opera:

Torek, 9. novembra: Hoffmannove pripovedke. Red C.

— Božena Němcová: Češke pravljice. Naše mladinsko slovo se je zopet obogatilo. Izšla je mladinska knjiga, drugi del »Českých pravlic Boženy Němcové. Knjigo je priredil dr. Ljudevit Pivko že leta 1914. In ga je podaril Sokolu v Mariboru, ki ga je izdal sedaj kot 9. zvezek svoje knjižnice. Mladina bo s slastjo čitala 6 krasnih pravljic največje češke pisateljice. Pisane so v lepem jeziku, kakor prvi del, ki je izšel l. 1912. Knjiga se ne dobiha v knjizarnah, temveč edino le pri Sokolu v Mariboru (pri g. Francu Majerju, Glavni trg), vezan trvod po 12.— K, broširan po 10.— K (po pošti samo po povzetju). Knjigo toplo priporočamo vsem, ki bodo mladi čita-

teljem pripraviti veliko veselje, zlasti pa šolskim in ljudskim knjižnicam.

Sokolstvo.

— Seja gospodarskega odseka ljubljanskega Sokola se vrši v četrtek, dne 11. t. m. ob 8. zvečer v odborovi sobi.

— Tekma članov ljubljanske sokoške župe se vrši v soboto, dne 13. in nedeljo, dne 14. t. m. v telovadnici Nar. doma in sicer: v soboto, ob 8. uri zvečer tekma posameznikov za župno prvenstvo na orodju in v prostih vajah. V nedeljo, ob 8. uri dopoldne: a) Nadaljevanje tekme posameznikov za pr-

venstvo župe v prostih strokah, b) tekma vrst v višjem, srednjem in nižjem oddelku.

V nedeljo zvečer ob 8. uri v telovadnici Nar. doma družabni večer s sodelovanjem vojaške godbe.

Društvene vesti in prireditve.

— Abstinenčni krožek ljubljanskega moškega učiteljskega (dramatični odsek) prosi vse člane, da se udeležijo sestanka, pri katerem se bodo razdelile vloge, v četrtek, 10. novembra v glasbeni dvorani ob 15. uri.

Najnovejša poročila.

PRICETEK POGAJANJ Z ITALIJO. — ITALIJANI BODO ZAHTEVALI POSTOJNO, IDRIJO IN BLEJSKI KOT?

—d Beograd, 8. novembra. Iz Rima poročajo od 7. t. m.: Danes so odšli delegati, grof Sforza, državni tajnik Bonomi in drugi. V vili, v kateri se bodo pogajanja vršila, je priredil italijanski zunanji minister čajni večer Jutri v ponedeljek se vrši prva seja obeh delegacij. Obe stranki sta pripravljene, da popustita, da bi se čimprej mogel doseči sporazum. Ko so italijanski delegati odhajali iz Rima, so klicali italijanski nacionalisti »Živio italijanski Dalmacija!« Giolitti pride k pogajanjem šele v torek, ker je zadržan. Tudi italijanski delegat Volpi ni prišel, ker je bolan. Kot eksperta italijanske vlade delujeta Salata in Rodolo.

Trst, 8. novembra. O priliki prihoda italijanskih delegatov v Rapallo pričbuje »Piccolo« poročilo iz Rima o programu italijanske delegacije, kjer veli: Vladni krogi niso ničesar izjavili o programu, ki ga namerava uveljaviti italijanska delegacija pri pogajanjih v Rapalu. V kolikor se more dosedaj vedeti, bo vseboval ta program razvodno črto Juljskih Alp od Triglava vzdolž gorske črte vzhodno od Idrije do Nanosa in Sneznika po določilih londonskega pakta do Kantride. Italija bi se odrekla samo logaški kotlini, pridržala pa bi zase okraj Postojne in Razdrtega in železniško križišče St. Peter na Krasu severno od julijske meje. Delegacija namerava spraviti na dnevni red novo vprašanje, ki je postalo nujno vsled sistema, ki se ga poslužujejo Jugoslovanci, da sabotirajo našo trgovino z Nemško Avstrijo.

Gre za jesenjski trikot, ki leži med julijsko mejo Koroške in ki je, ker pripada Kranjski, v jugoslovanskih rokah. Jesenice so velevažno križišče, po katerem teče najkrajša zveza med Trstom in Dunajem, t. j. turska železnica. Ta proga je tukaj na približno 20 km dolgi črti podvržena politično - gospodarskemu suženjstvu na škodo naše trgovine. To suženjstvo je tako, da je trgovski promet na tej progi popolnoma ustavljen. Ni ugotovljeno, ali bo italijanska delegacija zahtevala jesenjski trikot za Italijo ali pa za Koroško, kar bi bilo tudi ugodno. Vemo pa, da hoče to velevažno železniško progo osvoboditi nevzdržnega suženjstva. Kar se tiče Reke bo program delegacije, da bo razen teritorialne zveze z Italijo zahtevala priznanje dovršenega dejstva. Meje reške države bi bile one, nameravane reške vmesne države. Kar se tiče Krke, ni znan namen vlade. Dosedanje informacije pa dopuščajo domnevo, da se Krk ne

—d Beograd, 8. nov. Iz Budimpešte poročajo: Vlada stranka je imela zborovanje, na katerem se je sklenilo, da se ratificira trianonska mirovna pogodba, ker težak položaj, v katerem se Madžarska nahaja, ne dopušča, da bi se še nadalje odlasalo s podpisom.

PROSLAVA ZAGREBSKEGA GLEDALIŠČA.

—d Beograd, 8. nov. »Tribuna« javlja: Ob priliki proslave zagrebskega gledališča so bili odklikvani štirje najstarejši člani. Red Sv. Save III. razreda sta dobili Marija Strozzi in Milka Terzina, operni pevki. Red Sv. Save IV. razreda pa sta dobila Dragotin Freudenreich in Nikola Smiljanović.

TAKE JONESCUN NA POVRATKU.

—d Varšava, 6. nov. Zunanji minister Sapieha je priredil v čast Take Joneca poslovitno pojedino. Minister Sapieha in Take Jonecu sta imela govore, v katerih sta naglašala važnost poljsko - romunskega prijateljstva. Snodi je Take Jonecu odpotoval v spremstvu poljskega poslanika v Bukarešti Skrzynskega v Bukarešti.

DUNAJSKE KLEVETE.

—d Dunaj, 8. nov. Dunajski listi pričbujejo uradno izjavo glade avstrijskih ujetnikov v Jugoslaviji. Izjava se glasi: Urad za vojne ujetnike in civilne internirance je na podlagi govoric, da se še sedaj zadržujejo v Jugoslaviji ujetniki iz bojev na Koroškem, nastopil pri ministrstvu za zunanje zadeve za to, da se ta zadeva pojasni. Uspehi diplomatične intervencije v Beogradu in pri deželni vladi v Ljubljani je bil ta, da se je dalo na znanje, da se niti na ljubljanskem gradu niti na katerikoli drugem kraju ne nahajajo več avstrijski vojni ujetniki in da so bili zadnji vojni ujetniki odpušteni že meseca septembra. Vendar pa bo urad za vojne ujetnike dobro proučil vsako tozadevno vest, če bi šlo za vojne ujetnike ali civilne internirance, ki bodo označeni v imenem in krajem internacije.

Gospodarske vesti.

—d Zagreb, 8. novembra. Devize: Berolin 189—190, Italija 535—540, London 0—525, Novi Jork 150—152, Pariz 915—0, Praga 164.50—165—50, Svica 220—0, Dunaj 80—80.50. Valute: dolarji 150—151, avstrijske krone 33—34, rublji 95—100, francoski franki 925—0, napoleonori 507—510, marke 190—191, rom. leji 226—228, italijanske lire 0—540, češkoslovaške krone 162—0.

—d Curih, 8. novembra. Devize: Berolin 7.77%, Holandija 194.80, Novi Jork 655, London 21.97, Pariz 38.30, Milan 22.80, Bruselj 40.80, Kodanj 86.25, Stockholm 122.40, Kristijanija 86, Madrid 86, Buenos Aires 230, Praga 6.80, Varšava 1.70, Budimpešta 1.80, Bukarešta 9.80, Dunaj 1.80, avstrijske žigose krone 1.45.

—d Dunaj, 8. novembra. Devize: Amsterdam 12.700, Berolin 662.50, Curih 7000, Kristijanija 5950, Kodanj 6000, Stockholm 8250. Valute: nemške marke 657.50, rom. leji 700, bolg. levi 500, švicarski franki 6975, francoski franki 2750, italijanske lire 1575, angleški funti 1500, ameriški dolarji 480, carski rublji 310. V prostem prometu: Zagreb 828—848, Budimpešta, plačila v nakazilih poštnih hranilnic, 95—109, Praga 560—588, Varšava in Krakov 120—140, češkoslovaške krone 5000aki 560—588, manjši bankovci 560—588, novi dinarji 1310—1360.

—d Praga, 8. novembra. Devize:

Narodnjaki in narodnjakinje!

Danes zvečer ob polosmih vsi na shod v Union, kjer manifestiramo za Koroško! Gospodarski Zaon.

Glavni urednik: Rasto Pustoslavšek. Odgovorni urednik: Božidar Vodeb.

Imate bolečine? V obrazu? V celnem telesu? Vaše mišice in živci Vam odpovedujejo? Polzkusite pravi Fellerjev Elza-fluid! Bodete se čudili! 6 dvojnatihi ali 2 veliki specialni steklenici 42 K. Državna trošarina posebej.

Ali trpite na počasni prebavi? Na slabem apetitu? Zaprtju? Proti temu pomagajo prave Fellerjeve Elza-kroglice! 6 škatlic 18 K. Prava želodec okrepujoča švedska tinktura 1 steklenica 20 K. Omot in poština posebej, a najceneje. Evžen V. Feller, Stubica donja, Elzatrž št. 238, Hrvatska.

Nov plateaški voz se odda.

Ponudbe pod „Voz 8337“ na upravništvu Slovenskega Naroda. 8337

Opalegrat, predvojno blago, nerabljen, se ceno proda Ljubljana, Kolodvorska ul. 3/1. dvorišče. 8419

Otrški voziček nov, še nerabljen, z niklajstvim podstavkom se proda za K 3.200. Ponudbe na upr. Slov. Naroda pod „M. 1/8415“. 8415

Boljša vdova želi mesta gospodinje, gre tudi za hišno, vajena je kuharja in šivanja, kakor vsega domačega dela. Naslov pove upravništvu Slovenskega Naroda. 8412

Dva lopa, močna in hitra konja proda skupaj ali vsakega posamezno hotel Zener v Krškem. 8420

Za prodati knjigotiskarski uredjaj sa strojevala, slo- vima itd. — Upute treba upravit pod šifrom: „Tiskara II—29“ na Blocknerov zavod za oglaševanje, Zagreb, Jurjevska ul. 31. 8399

Na prodaj na Stajerskem veliko in mala poseda, valjni mlin, hiše, gostilna, mala trgovina in gostilna, hiše za tovarne, tovarna za cementne izdelke, trgovske hiše, menja se trgovina in gostilna na Koroskem in Stajerskem pri posredovalnici „Rodna Gruda“ Karol Breznik, Celje, Dolgepolje 3. 8398

Važno!

Gospod Ivan Zibelič, veleposesnik in veletrgovac v Aleksandriji — Egiptu naznanja vsem cenj. jugoslov. trgovcem, industrijalnim pod- jetnikom ter izvoznim in uvoznim družbam vnapredu, da je priprav- ljen dati najkulantnejše in najzanesljivejše vsakovrstne informacije in podatke osobito glede izvoza in uvoza z Egiptom in to vsaj za toliko časa, dokler ne bodo urejena poslovanja z jugoslovanskim konzulatom odnosno trgovskimi zbornicami. Gospod Zibelič je ru- dom Dalmatince, goreč jugoslovanski rodoljub, kateri uživa osobito v evropskih kolonijah kot predsednik jugoslovanskih društev itd. v Aleksandriji najvišje čislane in priznane, kajti ta mož biva v tej tujini že nad 50 let. — Vsa tozadevna pojasnila daje tukajšnja

trrdka

Charles Princ

trgovina z manufakturo na debelo, Turjaški trg št. 1, pisarna Židovska ulica šteč. 1, I. nadstropje. 7135

DANICA

krema za obutve

Cisti,

lika in

konzervira usnje

Proizvaja: „SLAVIA“ tvornica

kemičnih proizvodov del. dr.,

ZAGREB, Illica 213

Telefon 5-46.

Brzojavlj: „CEMI“

Goboko potrjim srcem naznanjamo tužno vest, vsem sorodnikom, prijateljem, znancom in tovarišem, da je naš ljubljenec

BOJAN

dne 9. novembra ob 1. uri po noči v 10 letu za vedno zatisnil svoje angelske oči.

Pogreb ljubljene otroka bo v sredo, dne 10. nov. ob 4. uri pop. iz Leoniškega Sv. Križu.

LJUBLJANA, 9. novembra 1920.

Janko Kosmerl, višji rev. juž. žel. oče. — Dragica, soproga. Radko in Janko brata.

Zahvala.

Ob nepričakovani smrti našega nadvse ljubljene sina ozir. brata

Dragotina Okretič

se tem potom prirčno zahvaljujemo vsem onim, ki so pripravili vse potrebno za pogreb, kakor tudi vsem, ki so pokojnika spremili na zadnji poti. Posebno pa se zahvaljujemo g. progovnemu mojstru Kolarju v Sevnici za skrb, katero je imel pri pokojniku, ter gg. govornikom za genljiva govora na grobu in pevske- mu, godbenemu ter sokolskemu društvu.

NABREŽINA, dne 27. oktobra 1920.

Zaljubljeni družina Okretič.

Čovski pes, prepelihar poldrugo leto star in ubogljiv se pod ugodnimi pogoji proda v Kopal- ski ul. šteč. 2 (Trnovo-Ljubljana) 8352

Prodajo se 3 mizarski skobelniki (Hobelbank), še ni- rabljeni po zmerni cen. Naslov pove upravništvu Slov. Naroda. 8327

Na prodaj dve dobri kravi, d. b. ena breja. Polizve se v Ljub- lani, Poljanska cesta 55. 8410

Pianino (Koch & Korset) križen strune, s kovinskim napenjalom (Stimmstock) in moderatorjem se proda. Vraša se v pivovarni Union, Gosposvetska c. 104. 8368

Trstje za strape izdelane in prodaja na debelo in drobno m² po K 4.80 pri večjih naročilih znaten popust Steiner Anton, Ljubljana, Jeranova ulica 13 Trnovo. 4256

Gospod, uradnik, išče stanovanje event. s hrano. Stanoval bi tudi skupa z drugim gospodom Ponudbe pod „Državni uradnik 8384“ na upravništvu Slov. Naroda. 8384

Rudniško pod etje v Sloveniji sorojme tri pisarniške moči in sicer knjigovo- vodjo, kontorista in skladiščnika. Znanje strojevisja pogoj. Le samski prosilci naj vlagajo prošnje z življenjskim, točno navedbo plačilnih zahtevkov in pr. pis. izpričeval na naslov „Antimon“ Medija- izlake. 8338

Važno!

Trgovskega pomočnika sorojme trrdka Vinko Šerak v K. ulicah. 8391

Proda se konj 15 pesti visok rotnegne vsako težo dvoje sani z enim sedečem in več no- vih zapravljenec na štiri peresa in oljnate osi ter 10 vagonov bukovega ogija. A. Jakomini Kočevje. 8421

Gospodična ali gospa katera podučuje na klavir se išče Poduk se daje la- hko tudi zvečer, ako ne bi bilo po dnevu časa. Vožnja iz Ljubljane in na- zaj se vsakokrat povrne. Naslov pove upravništvu Slov. Naroda. 8423

Zenitna ponudba! Mlad obrtnik se želi vsled pomanjkanja znanja v svojo ženišve korespondenčnim potom seznaniti z gospod. čno, staro od 21 do 28 let. Ponudbe pod „Samostoj- nost 8409“ na upr. ništvu Slovenskega Varoda 8409

Zrebec Čisti ameriški traber, iz Bo- reazelle po Bluffu prvovrstni se proda za 1.000 K. Star je 6 mesecev, visok 44 cm, v opasju 44 cm, nore 19 cm. Naslov: M. Stibler, Lokovec pri Ljutomeru. 8114

Zdravilišču ali bolnici nudi poceni kompletni stroj za kausti- ko, endoskopijski in farand. galvan. E. Merat, Maribor, Gosposka c. 55/II. 8378

Zveza slovenskih zadrug v Ljubljani registrirana zadruga z omejeno zavezo sprejme

zadrugnega revizorja z večletno strokovno prakso. Plača po d. govoru Nastop 1. prosinca 1921. N.č. 8413

Kdor si želi nabaviti pristnega in znanega

haložana naj se blagovoli poslužiti trrdke: Prva halska trgovina z vinom Auto Berenjak in drug pri Sv. Barbri v Zelozah. 7317

Na prodaj. Najfinejša bela char- meuse svila 4 m 60 cm 5000 K, gledališki šal s srebrnimi ploščami tkan, 3500 K, eleganten opern- damski dalnograd iz biserne matice 3000 K, modern klobuk iz kozuhovine 2000 K, damski korzet iz brokatnega blaga 400 K, damska zlata remontoirna ura 3000 K. Proda se takoj. Poljanska cesta 13, II. desno od 12—2. 8403

Medičarski in stroji za kekse za ročni in električni pogon, ca 2 in pol metra dolgi, do 1000 kg dnevnega izdelka, novi iz tvornice takoj reno na prodaj. Avstrijski izdelek. Pojasilna daje Julius Schlat, Graz, Theodor Körnerstrasse 44. 8418

Koncert v kavarni „Egip“ Svira prvovrsten kvartet vsak dan iz- vzemši terek in petek.

Za obilen obisk se priporočata Avg. K. lastnica. Ana Čufer, poslovođa. 8418

Parna sesalca se proda porabljiva v rud. kopih, tovarnah, za 10 atim., kolo 77 cm, montirana na te- meljni l'ložezalni plošči 55x150 cm, novi uvodni parni ventil od 1—1/4" prelazni ventil 1—1/2", pril. 3 metre sesalne cevi s podnožnim ventilom, premer 2", čisto novo urejena. Intere- sentom fotografije na razpolago! Vpra- šanja na Jos. Kveder, Celje. 8416

Hiša v bližini mesta, pripravna za vinski trgovino ali kako drugo obrt, se ceno proda. Ponudbe pod „Hiša 8395“ na upr. Slov. Naroda. 8395

Hotel Imperial u Dubrovniku (vlastnost Jadranske Banke i Srpske Centralne Banke za Primorje) namje- rava se prodati ili dati u zakup. Oz- biljni reflektanti neka izvole dati odno- sne ponude upravi hotela do 30. no- vembra o. g. pošlajući na jednu od gornjih banaka 10%, kapare od ponude. 8406

Napredaj novo zidana hiša s 3 so- bami, kuhinjo, vežo, jedilno shrambo, kletjo, novi zidani živinski in svinjski hlevi, vrt in njiva, skupaj en oral. Za glavno ceno, od železniške postaje 10 minut. Cena 100.000 kron. Drugo lepo posestvo s 25 oral, 2 zidani hiši, ži- vinski in svinjski hlevi, kozolec, 8 ora- lov gozda, oral vinograda, drugo njive, travniki, sadonosi, matilnica na gpe- lji, 2 voza in 2 kravi. Cena 610.000 K. Več pove Ivan Dolenc, Poljane. 8406

Klavirje uglašuje in popravlja solidno in točno Ljubljana, Tržaška 45. 8200

Feliks Povše, Gre tudi na deželo. 8200

Šemsko tehnički produkti S O L I 80% oostna ososna eksport u većim količinama uz najjeftinije uvjete. D. Pistreich, Breslau Nr. 18. (Deutschland) 8100

Tražim zastupstvo.

Star sam 31 god. govorim 4 jezika, poznat sam u cirevoj Jugoslaviji. Želim zastupati bolje trrdke vina, likera itd. Vjest sam i u svim drugim stu- kama te mogu i jamčevinu položiti. Cijen ene upite na adresu

D. Delle, Karlovac poštini protinac 43.

Elegantno suknjiče (Stutzer) raglame, površnike, hlače in moderne oblike iz kras- nih čisto volnenih blag- gov v bogati izbiri in ceno priporoča

Grazer Louvre Neutorgasse 34. Graz.

Prevzel sem zastopstvo prvo- vrstnih tvornic: nudim elektrotehnični mate- rijal, betonsko železo, razli- čen železni materijal in mo- torje. Zahtevajte ponudbe

Gjorgje Grujić Beograd, Miletića ul. 15.

Gotov ie ZAKON O TAKSAMA

objašnjem njegovim pravilnikom, do- punjen propisima drugih zakona i pro- tučen odikama Državnog Saveta. Ka- sacionog Suda, Poreske Uprave i Ge- neralne Direkcije Posrednih Poreza sa objašnjenjima Poreske Uprave i Ge- neralne Direkcije Posrednih Poreza od B. Robičke, načelnika Generalne Direkcije Posrednih Poreza Ministarstva Finansia

Drugo popravljenno i dopun. eno izdanje. Pretplatnicima i svima zainteresovani- ma sapostava se, da je ovo jedino najpotpunije i najtačnije izdanje i da su sva druga izdanja netočna jer sadrže uklaute i izmenjene propise, a naročito one za nove krajeve. Izdavačka knjižarnica

GECE KONA. Beograd Knez Mihailova 1.

Narodna banka Kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev, Centrala Beograd.

Stanje dne 22. oktobra 1920.

A k t i v a.

Metalna podloga:

a) v blagajnicah:

v kovanom zlatu Din. 63.266.870—

v kovanom srebru 15.537.526—

v valutah 2.364.589-75.

b) v depoih v inozemstvu:

v raznih valutah 344.970.363-24. Din. 426.139.348-99.

Posojila:

na menice 168.871.138-44.

na vrednostne papirje 5.236.119-62.

— 174.107.258-06.

Dolg države:

za odkup kronskih vrednosti 1.193.665.440-35.

po računu razmene 661.103.570-17.

po posojilu na bone obrtn. kap. 150.148.894-92.

po posojilu na bone bančn. kredita 500.000.000—

za dolg depou din. kronsk. novčan. 425.921-526-65. , 2.930.839.432-09

Vrednost državnih domen: založenih za izdavanje novčanice

— 2.138.377.163—

Din. 5.669.463.202-14.

P a s i v a.

Glavnica Din. 50.000.000—

od te vplačeno v kovanom zlatu Din. 10.000.000—

Rezervni fond 705.011-64.

Novčanice u tečaju 2.946.063.735—

Razne obveznosti:

potraživanje države na račun razmene Din. 379.387.283-80.

obveze na žiroračunu 69.825.201-14.

obveze po raznih računih 111.759.608-08. , 560.972.093-02

Potraživanje države za založene domene

Saldo raznih računov

— 2.138.377.163—

13.345.199-48.

Din. 5.669.463.202-14.

Narodna banka Kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev, Podružnica v Ljubljani.

Požor!

Dospela je velika pošiljatev raznih gumbov, igel, modnih stvari, vezenin, finih žlic, rinctic za čevlje, zapon, to- aletnih stvari, čevljarskih potrebščin, orodja itd. — Za obilen obisk se pri- poroča trrdka

J. Petelinc, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 2. Najnižje cene na drobno in debelo.

Proti hripi in katarom

Gleichenberška Emin in Konstantinov vreclec

Avstrija - Graz!

Zelo moderna, centralnoležeča 4 nadstropna vogalna hiša v Grazu z 22 stanovanji in visoko rentabilnito, 1914 dograjena, se takoj pod zelo ugodnimi pogoji zamenja proti centralno ležeči, če tudi manjši trg hiši v Ljubljani ali kakem drugem večjem me- stu SHS. Pojasnila pri M. Seršen v Ljutomeru ali oskrbniku J. Pokorny, Graz, Jakominigasse 41.

Divjačino!

ZAJCE, FAZANE, JELENE in DIVJE RACE kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah z oddajne postaje

E. VAJDA, veletrgovina z divjačino ČAKOVEC, (Medjimurje)

Brzo avi: Vajda Čakovec. Telefon 4.

Razpis ustanov.

Posojilnica v Mariboru (Narodni dom) razpisuje za šolsko leto 1920/21 sledeče ustanove:

1. Dr. Franja Raesca za visokošolce devet mest po 300 K.

2. Lastne in sicer po eno mesto za Vinarstvo in sadjarsko šolo v Mariboru po 700 K, za Kmetijsko šolo v Sv. Jurju ob južni železnici po 400 K in za Državno obrtno šolo v Ljubljani po 600 K.

Pravico do ustanov pod 1. imajo diaki slovenske narodnosti iz maribor- skega in štajerskega okraja, pri drugih pa se bo oziralo na prošice iz mari- borskega okraja.

Prošnje opremljene z domovnico, zadnjim šolskim izpričevalom in ubo- žnim listom, se naj vije do 24. t. m. v posojilnični pisarni v Narodnem domu v Mariboru.

Ravnateljstvo.

Popravila elektr. strojev

navijanje in previjanje strokovno v lastni specialni tvornici. Naš voditelj delavnic se odpravlja v Jugosla- vijo in bi na željo si tam lahko ogledal in napravil proračune. Dopisi direktno na našega vodjo delavnic ALFONZA TOBLAK, sedaj v Celju, Seisberg 11, vila Waldrieden ali brzojavno naravnost na nas. Dobav- ljamo točno s skladišča Graz. Motorji za istosmerni in vrtilni tok, dinami vsake napetosti, vsake moči. — Ves električni instalacijski materijal.

Elektro-Motoren-Gesellschaft m. b. H.

Graz, Sackstrasse 22 /1. beim Kriegsschlossbergsteig.

Teleph. Nr. 497. — Brzojavlj: „Elektrozmatny, Graz“.